

Asia: VN/22443/2020

Lausuntopyyntö hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista

Pyydämme antamaan lausuntonne jaotellen sen esityksen pykälien mukaisesti

1 § Lain tarkoitus ja soveltamisala

Uudenmaan liiton mielestä lain tarkoitus on hyvä ja soveltamisala oikea.

Laissa säädettäisiin valtion palveluiden saatavuuden järjestämisestä ja toimintojen sijoittamista koskevista tavoitteista sekä näitä koskevasta suunnittelusta ja yhteensovittamisesta.

2 § Tavoitteet

Uudenmaan liitto painottaa palvelutarpeen ja palveluiden tuloksellisen tuottamisen ensisijaisuutta muihin tavoitteisiin nähden.

Tavoitteissa painotetaan tehtävien hoidon tuloksellisuutta sekä sitä, että palvelun saatavuus vastaa asiakasryhmien palvelutarpeeseen. Tavoitteena on myös vahvistaa valtion kilpailukykyä työnantajana maan eri osissa. Uudenmaan liitto pitää edellä mainittuja tavoitteita hyvinä.

Lain tavoitteena on myös vahvistaa elinvoimaisuutta ja turvallisuutta maan eri osissa. Kuitenkin perustelutekstissä todetaan (s.6) että:

- a) osaavan työvoiman saanti valtion tehtäviin muodostuu todennäköisesti nykyistä suuremmaksi haasteeksi.
- b) valtion henkilöstömäärä on kaikkiaan noin 75 000 henkilöä ja tästä yli 2/3 osaa työskentelee jo nyt pääkaupunkiseudun ulkopuolella ja valtion toimintojen ja henkilöstön vaikuttavuus aluetalouden ja väestön kehitykseen on pieni.

Uudenmaan liitto toteaaakin, että valtion toimipisteiden tulee pääsääntöisesti sijoittua sinne, missä on osaavaa työvoimaa, eikä olettaa osaavan työvoiman muuttavan alueille, joille valtion palveluja sijoitettaisiin tarkoituksena parantaa alueen elinvoimaa.

3 § Valtakunnallinen suunnitelma

Uudenmaan liitto pitää hyvänä sitä, että suunnitelman tulee perustua hallinnonalat ylittävälle kokonaiskuvulle valtion palveluiden tarpeen ja saatavuuden, sekä yksikköjen ja toimintojen sijoittumisen tilasta, sekä pitää sisällään arvio palvelutarpeiden kehittymisestä.

Koordinointi valtion, kuntien ja KELA:n yhteispalvelujärjestelyjen kanssa on tärkeä ja kannatettava toimintatapa, jolla parannetaan tuloksellisuutta, saatavuutta ja saavutettavuutta.

4 § Toimielin

Uudenmaan liitto pitää ehdotusta toimielimestä ja sen kokoonpanosta hyvänä.

Suunnittelun ja seurannan tueksi perustetaan toimielin, jossa ovat edustettuina valtion nimettyjen tahojen lisäksi KELA ja Suomen Kuntaliitto. Alueellistamisen koordinaatioryhmän toiminta lakkaa.

Uudenmaan liitto pitää tärkeänä ja hyvänä ehdotusta siitä, että ko. toimielin kuulee maakunnan liittoja ja kuntaa suurempia itsehallinnollisia alueita. Liitot ja alueet saattavat olla hyvinkin erimielisiä koskien valtion toimintojen sijoittumista, joten satunnaisten maakuntien edustus toimielimessä on huonompi ajatus kuin se, että kaikkia maakuntia kuullaan tasapuolisesti.

5 § Toimivalta

Uudenmaan liitto katsoo, että vaikutusarviointi tulisi toimittaa valtiovarainministeriölle poikkeuksetta.

Uudenmaan liitto katsoo, että valtion palvelujen järjestämisessä ja toimipisteiden sijoittumisessa ensiarvoista on palvelujen saatavuuden sekä tuloksellisen toiminnan varmistaminen sekä näiden kehittymisen ennakointi. Kestävyysvajeen umpeen kuromisen kannalta on tärkeää, että valtiovarainministeriöllä on prosessissa pysyvä rooli.

6 § Lain voimaantulo

-

Lausunnon pääasiallinen sisältö ja mahdolliset muut kommentit

Muu huomio:

Perustelutextissä käytetään termiä pääkaupunkiseutu todeten, että se ”koostuu suuresta osasta Uudenmaan kuntia” (mm. s.4).

Uudenmaan liitto toteaa, että nk. pääkaupunkiseutu koostuu neljästä kunnasta: Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen.

Alueesta, joka koostuu pääkaupunkiseudusta sekä sen nk. kehyskunnista, käytetään virallisissa yhteyksissä sekä yleisestikin nimitystä Helsingin seutu.

Kanerva Inka
Uudenmaan liitto